CHEF LA MĂNĂSTIRE

NE STRÂNSESEM ÎNTR-O SEARĂ la Ionel Teodoreanu, în casa acea mare, vetust de solemnă şi îngheţată, aşezată parcă pe hrube şi amintind asemeni casei Usher a ruină.

Cineva citea o povestire Inciicită, cu armăsari năstruşnici şi hoţi de cai. Ascultătorii! Osteniţi, începeau* să-şi anine plictisul, unii de tavanul luat cu ochii îndeaproape cercetare*, alţii de parchetul despre care gazda cu un fel: de humor fioros, ne spusese că se scufundă spre etajul de ţo & cu uiv deget, un deget şi jumătate pe an, ca Un continent osândit

Gând, o întrerupere fericită pe învioră-un client smulgea dintre noi pentru o consultaţie urgentă, pe Ionel; care, «um cerea politeţea, rugă pe cititor să se oprească şi să adaste până se întoarce – Deşi golul venea ca o răcoare alintătoare după o zi de zăpuşeală, poetul Lesnoa ridică, cu nevinovăţie ţapul lui de cazac tuns la piele şi ne îmbie să ne istorisească o intimr plare scurtă, tot cu cai.

— Primirăm…

— Dar, de data asta, povestea este adevărată începu el, şi privirile-i albastre şfichiuiră* pe lectorul rămas mofluz]

De zeci de ani în şir părintele Cie der Ia* biserica domnească a ttrgului îşi preumbla poâeapulroşi» şi brâui vişiniu de protopop de-a lungul judeţului, inspectând: biserici» schituri şi mănăstiri. Că firea: lut îndatoritoare», el aflase har înaintea celor două partide politice perindate la putere», aşa că atunci când unul pleca îl lăsa neclintit celuilalt, ca pe uh vechi edec.

Începuse dregătoria cu părul corb şi barba* cioară» Acum fi atârnau de jur-împrejurul fălcilor, nişte clăbucr

albi şi moi ca de săpun, mingâiaţi de vântul şi colbul călătoriilor.

Cum leafa era mică şi diurna o nimică, părintele protopop trecuse în faptă gândul legiuitorului, care, chibzuind cum se petrec la noi lucrurile, rândulse cu seţigpsis zgârccnia asta bugetară faţă de munca protopopească. Adică el ştia că, oricât de mare ar fi salariul slujbaşului, cheltuielile cu călătoriile şi întreţinerea tot în sarcina celor inspectaţi cad. Aşa că protopopul pica dis-de-dimineaţă pe neaşteptate într-un sat din preajma oraşului. Aci da drumul căruţei cu care venise şi rămânea pe jos că apostolii.

Dacă era duminică ori sărbătoare, popa locului se trezea cu el în biserică, unde supraveghea cu străjnicie săvârşirea sfintei slujbe. Vai de cel ce n-ar fi dus-o după tot şartul, sărind Vieo molitfă sau mine înd cântări I

După asta mergea la cancelarie, de obicei o cămăruţă în casa popii, unde lua în cercetare acte, condici, hârtii, venituri şi cheltuieli, verifica reparaţiile, băga vină pentru stricăciunile întâmplate locaşului, asculta plângeri, strângea reclamaţii, se interesa de activităţile misionare şi culturale…

De ce-ai greşit actul ăsta de botez?

Popa se bilbâia, căutând să dea repede foile catastifului mai departe, peste degetul protopopului, înţepenit ca un cui în fila cu pbcinog.

— Unde sunt chitanţele de la tâmplar?

— Păi să vedeţi, sfinţia-ta, că Stanică dulgherul, aşa şi, pe dincolo…”.

— Arată-mi ofertele de la alţi furnizori.

— Păi de unde, păcatele mele, se văita greşitul, că aici nu mai este alţi furnizori I…

— De ce n-ai căutat în oraş? Ai ţinut licitaţie pentru

învelitoarea turlelor?

Popă, încolţit, zgâia ochii: licitaţie? Asta însemna să bată tobă şi să strige ca la mezat t S-ar fi putut aşa ceva?

În sfârşit, un hăţaş de chestii în care ai fi încurcat pe cel mai iscusit şi htrşit-popă dacă ţi-ai fi pus mintea cu cât

Până la urmă, popă, ca bărbat, îşi mai găsea firea dacă şi-o pierduse.

Dar pe preotească o apucau spaimele, şi-n gospodărie intra răzmeriţa, căreia ţi căpeau jertfe întal copiii bătuţi măr, ca să fie şi să rămână cuminţi, apoi sau purcelul, pus la tavă, sau puii spânguiţi, în frigare, uneori şi unii şi alţii; ca să fie. Sfinţenia să cât mai îngăduitor cu greşelile popii, care din partea-i se îngrijea cu osârdle de ţuică şi vinaţuri cât mai veselnice şi mai împăciuitoare., Protopopul, după ce băga. pe învinuit în toate răcorile, se molcomea repede, mai ales că iar răsuna de dincolo, pentru a treia oară, îndemnul coanei preotese:

— Poftiţi la masă, că se răcesc ciorbele.

Părintele întârzia cu inspecţia, era nevoit să primească ospeţia. De altfel, unde ar fi găsit mâncare cinstită faţă bisericească? La han, covrigi plângăriţi de muşte şi poşircă, alături cu toţi drumeţii? Nu s-ar face de toate risurile popa care i-ar fi lăsat să plece neospătat din casă?

Masa se îndelungea cu vorba despre copii, despre multele belele şi necazuri ale vieţii, despre boala preotesei şi beteşugurile popii. Apoi, după o uşoară odihnă cu aţipire, părintele llic, protopop al aminduror partidele, bolmojea un procos-verbal de inspecţie după tipic, precum că toate au ieşit şi s-au găsit bune, în timp de gazda Îşi înhăma căluţul la Brişcă sau împrumuta telegutri vecinului, ca să strămute pe sfinţia-sa în satul de alături.

Aici proţopopul cădea tot po neaşteptate în braţele

întinse ale altui popă, care primise chiar de dimineaţă ştafeta de la colegul inspectat de pacostea care o să-l calce. O înţelegere cu jurăm în t lega pe toţi popii judeţului într-o reţea, îndatoraţi să se înştiinţeze unii pe alţii. Aşa că atunci când părintele Ilie îşi ivea culionul roşu pe una din barierele târgului, toată linia de popi din satele aşezate pe drumul apucat de el zbârnâia, bătută mai abitir ca un telegraf de paracliserii sosiţi gâflind din guşă cu strigătul:

— Vine protopopul! Acu-l jughineşte pe părintele Mihai:» 1 nostru!

Aşa, ospătat, găzduit, purtat pe sus din: parohie în parohie, părintele protopop îşi făcea conştiincios ronda. De întors acasă se îngrijeau tot popii învoiţi între ei. Cel pe care-l ajungea rândul îşi făcea vânt pentru vreo treabă în Oraş* şi încărca în poştalion pe sfinţia-sa, cu toate darurile de care era cu sila ghiftuit: la deal cu ţuică şi vin.

— La şes cu slănină şi fainǎ, iar de peste tot orătănii vii...!

Peste cel mult două-trei săptămâni, o nouă alarmă. Poâeapul roşu ieşea pe pită barieră, scornind la fugă, ca pe iepuri, alt şir de ţârcovnici. Ştafetele, scoteau pe bieţii preoţi de pretutindeni pe unde-i găsea. Pe unii din tihnele lor, pe alţii îi culegeau de ia treburi, îi adunau de prin lanuri, îi trăgeau din cârciumi:

— Protopopul, soseşte, protopopul! Începea adică ronda.

Ronda nu se sfârşea însă întotdeauna după tipic. De cete mai multe ori se iscau întorsături neaşteptate, cu întârzieri şi încurcăleli care-l opreau pe protopop în loc sau îl abăteau din Calea dreaptă: o cumetrie cu botez, asta ţineap de obicei o zi. Altă dată îi punea piedică o nuntă mare r. aici popasul dura cel puţin trei zile şi trei nopţi. Dincolo se poticnea de o înmormântare cu pomeni lungi şi

îmbelşugate. Puteai oare pleca, lăsând fără mângâiere oamenii adynaţi la praznicul funebru, care şi ăsta ţinea trei-patru zile?

Pune la socoteală hramurile, când poporenii se revărsau de*preţu tindenica* turmele albe şi tălăzuiau în jurul bisericii, mândri că protopopul slujeşte în fruntea soborului de preoţi că un falnic haiduc în odăjdii.

Protopopul nu numai că nu ocolea întâmplările astea» s-ar fi zis mai degrabă, dimpotrivă, că le caută cu lumânarea: la petreceri şi zaiafeturi se deschidea ca o floare.

Într-o duminică din mai, sculat din zori, protopopul Ilie inspectase o biserică din marginea târgului, unde serveau doi, preoţi. Lăsase unul să săvârşească slujba şi plecase cu celălalt, popa Vlad, care avea faeton* grăbind să ajungă la un sat mai depărtat, râşnit din drumul mare, pe unde nu se mai abătuse de mult.

Era o vreme a lui Dumnezeu. Văzduhul Moldovei, de obicei moale, acum învoalt şi adânc – albastru, se sprijinea ocrotitor, cu buze de cleştar pe zările depărtate ale ţării, de sub care răsărea soarele ca ditvtr-o uriaşă lacrimă de lumină.

O boare răcoroasă, Iscată din pajiştile înflorate, adiată cu miresme de căţuier făcea şi mai tare aerul ager, proaspăt şi gustos al slăvite! Dimineţi, care creştea, se umfla, se subţia sus până la irizare. Tălăzuiau holdele, driiau disteii, ţârtiau cosaşii, se strigau pe nume pitpalacii. Drumul negru se-ntindea neted, încă umed de rouă şi alunecos. Calul alerga voios, de la sine, fără îndemnul biciuştii. Părintele protopop simţi o înlesnire, o înviorare fără seamăn, care, din nările gâdilate de mirosuri, din barbă *rsşor* alintată de iuţeala mersuluir i se btrecură în trupul voinic şi se lăsă cu bucurie de apetitiv şi sprintene

ghorţăiţuri spre pintecele gol.

Gândurile începură să-l alerge înainte, mai harnice decât roibul, spre bucatele *care* ştia bine că-l aşteptă.

Ajunşi în sat, traseră de-a dreptul la biserică. Era ziua mare, soarele sus, slujba trebuia să fi ajuns măcar dincolo de utrenie.

R Popa Vlad, după ce-l lepădă la intraroa clopotniţei, întoarse faetonul, dete bici bidiviului şi de teamă se făcu nevăzut. Luat cu repezeală, nu avusese timp, nici chip să înştiinţeze pe coleg despre Inspecţie, şi U lăsa pe protopop neanunţat pe cap.

Părintele protopop Ilie intră măreţ în curte. CÂteva băbuţe moşmoneau pe la morminte. Uşile bisericii, închise. Din lăuntru nu se auzea nici glas, nici cântare. Urcă treptele, apăsă clanţa, zgâlţâi tare: sfântul locaş, încuiat. Babele îl zăriră şi se apropiară sfioase.

— Unde-i preotul? Se răsti, cătrănit, el. /

— Nu ştim, sfinţia-ta, făcu una, că-l aşteptăm din zori. Nu s-a arătat.

— A tocat aseară? ţipă la ele sfinţia-sa.

— N-am auzit, părinte, se grăbi alta să răspundă.

— Tu să taci, că eşti surdă I N-a tocat, sfinte protopoape. Da’ noi şi aşa am venit, că se cheamă că sun Tem creştini.

%Şi lumea cealaltă? Poporenii? îşi urmă ancheta şeful bisericesc al judeţului.

— Au stat cât au stat şi au plecat, că s-a deschis cârciuma.

Protopopul, oţărit, porni spre cancelarie, adică la popă acasă, cu alaiul de e babe după el, ceea ce 11 întărită şi mai rău. Aici, preoteasa, ca gospodină la casă el, desculţă şi numa-n fustă, toca nişte bolbotine la bobocii de raţă şi din când în când atingea cu vergeaua un cârd de

copii, care nu lăsa orătăniile să mănânce în pace. La ivirea poâeapului roşu, ea a trtntit ca o nebună copaia cu mălai peste fofoloci şi a zbughit-o înăuntru. Puştii, speriaţi, s-au r13 ipit prin ogradă.

Părintele a aşteptat cât a aşteptat, a pornit apoi să bată furios cu toiagul în lemnele pridvorului. Nimeni. Se adunară şi nişte vecini.

— Ia vezi dumneata cine este acasă, se îndreptă el lacruntat către o femeie. Cheamă pe cineva să-mi deschiză cancelaria.

Leliţa se strecură pe din dos şi se întoarse cu vorba că cucoana preoteasă se roagă de iertare: nu poate ieşi, că e dezbrăcată.

— Să fii o cum o vrea, o priveşte! N-am nevoie de ea, tună protopopul, răzbit de atâta neobrăzare. Să iasă preotul I

— Zice că prinţele e bolnav.

— N-o fi pe moarte 1 Să se arate numai şi să vorbească piţel cu mine 1

Femeia intră iar, se sfătui cu cei din lăuntru „şi «de** repede răspuns…?

— Spune că era gravaşi l-a dus la spital. „< – Pe cine? O sfecli sfinţiasă…

— Pe părintele, spuse femeia pe nerăsuflate.

Pe protopop îl trecuseră sudorile: 11 Înfierbânlase ciuda. Scoase poâeapul, se şterse cu basmaua vărgată şi ridică ochii spre cer. Soarele, harnic, se urcase bine. Foamea dă ghes. Şi niciun rost de mâncare sau măcar de o haraba să-l ducă până în satul vecin, la popa Macarie, care prinde la iuţeală un pui şi-l frige, presărat cu făină.de păpuşoi, cât ai clipi.

— Şi de când e bolnav părintele? întrebă el, aducându-şi aminte de îndatoririle creştineşti, care cer

milă şi pogorământ pentru suferinţele aproapelui.

Femeia, care purta ca o iscoadă vorbele de afară înăuntru şi din lăuntru în afară, *se* fistici şi da să alerge iar la preoteasă* când un gospodar se amestecă: ... >

— Păi cum bolnav, că l-am văzut eu cu noaptea-n cap, aci aproape, în Poiana Lăchiţelor I? Se aşternea cu o ceată de oameni să cosească fânul. Clacă, cum se obişnuieşte duminica 1 L-am întrebat de ce nu l & să treaba după slujbă. Mi-a spus că i-e frică să nu-l apuce ploile.

Protopopul rămase cu gura căscată, scuipatul i se uscase tâlei şi nu mai putea înghiţi de mânie, gata să suduie... i Tocmai atunci se ivi ca din pământ şi paracliserul!

— Vine în goană «şi părintele, gâfâi el, abia trăgându-şi sufletul. Ne-au vestit copiii ci aţi sosit, se gudură el, sărutând mtiia încleştată, pe baston.

— Va să zică nu e bolnav în spital! Minţiţi, hai? rosti cu scrâşnet%adânc protopopul.

— Ba nu, e bolnav, da' ce să faci, munca nu vrea să ştie, ingăimă.pa/acliserul. Părintele s-a târât cum a putut. Iacă-i că soseşte.". –".

Se apropie spăsit, târiş, popa Bolindache, care, cu plecă – ciuni şi. Rugăminţi, îl clătină pe protopop, încă încărcat de tninie, şi-i înduplecă să intre în casă, unde. Se lămuriră toate. Popa era bolnav şi plecase în zori, preoteasa crezuse că-i la spital, cum se hotărâse. Dar el nu se îndurase să lase claca pusă la cale în timpul săptămânii...!

— Bine, dar slujba? Că azi e duminică?. Cum ai îndrăznit să făşi poporul fără sfânta liturghie? Tuna şi fulgera Ilie protopopul.

V – Păi să vedeţi, sfinţia-voastră. LEu lot nu puteam sluji, că abia mă ţin pe picioare, răspunse păcătosul. Mă

înţelesesem cu părintele Mitrofan de la mănăstire să-mi ţină locul. Pe lângă e ce l-ar fi adus acatistele, pomelnicele, epitrahirulşi miruitul, îi mai dăm un leu şi cincizeci pe deasupra. Cum să-mi închipui *l. e* & n-are să se ţină de cuvânt! «se văita popă, frângându-şi; kmâinile. Dacă ştiam, măcar de-aş fi căzut jos acolo la altar, şi tot slujeam… s r l – De ce n-ai tocat aseară?" – ram, cum vedeţi, bolnav prăidit! %

— Şi ţârcovnicul?!*? Ţârcovnicul (care nu era de faţă şi se putea spune orice despre el), ţârcovnicul se îmbătase şi uitase.

JTura-vura, în sfârşit, popa făcu ca toată vina să-cadă în capul părintelui Mitrofan de la mănăstire, care trebuia să răspunză şi să ispăşească. Şi cum nu se afla nimic gata de mâncare, preoteusa fiind bolnavă şi ea, popa Bolindache izbuti să abată pe protopop spre mănăstire, care nu era departe şi unde picau tocmai la vremea mesei. Au călugării un heleşteu în spatele ogrăzii şi fac un borş dn peşte şi o saramură cir xhiperi să nu mai uiţi!, 1 >;

Şi, ca să se spele de toate greşelile, Popa Bolindache, înzdrăvenit ca prin minurţe de atingerea cu sfinţia-sa* protopopul, înhama iapa lui cea albă – o chema Liza, o mândreţe de vită, vestită în tot ţinutul, la care se închina ca la icoană. O ţinea închisă ca pe-o cadână, încuiată cu şapte lacăte şi păzită ca ochit din cap. Şi, încheindu-i curelele, povestea sfinţiei-sale cum au încercat hoţii de vreo trei-patru ori să i-o. Fure. Chiar săptftmâna trecută spărseseră grajdul. De atunci doarme un pândar anume în iesle, lângă ea. I:

Într-adevăr, iapa era minunată: „Capul gingaş, nervos, ochii nutri deştepţi, focoşi, botul subţire, cu nările pâlpâitoare, reîbănui încovoiat într s-o coardă măreaţă, pieptul puternic, ieşit afară, pântecele supt, chişiţede trase

ca Prin inel şi copitele mărunte, mereu în neastâmpăr. Qnd pomi la drum, trupul i se lungi parcă, şi se aşternu asemeni unui ogar.: Era o plăcere s-o priveşti de pe capră jucându-şi spetele strânse şi şoldurile armonioase? Nu a fugă silnică, ei", ai fi zis, a dans… * 7…"*

— Hi, Liza! * o stârnea cu dragoste popă. Hoţii se ţin mereu după ca Dar nici eu nu mă las, să ştiu bine că o culc noaptea cu mine în odaie, se spovedea Bolindache părintelui protopop, că ţiua nu se pot apropia de copii. Am până acum şapte. Şi asta face başca de ai mei, paisprezece ochi şi alte paisprezece urechi.

— Ei, cu tâlharii să nu te pui!… 11 în veghea bătrânul. Uite, ca acum, pleci ia drum singur. De ce nu luaşi un băiat.cu dumneata Y… e N

— Păi, dacă vrea Dumnezeu, până-n chindii suntem înapoi Mcasă. Îmbucăm ceva, că până atunci preoteasa are timp să gătească bucate, ne culcăm, şi mâine, la ceasul rânduit de sfinţia-ta, suntem unde porunceşti.

— Păi unde? La părintele Gheorghe…

— La părintele Gheorghe din Sculeni? Uşor 1 într-un ceas şi jumătate suntem acolo. Şi-n gândul lui popa îşi zicea i, tO să-i fac şi eu bucata popii Gheorghe, cum mi-a făcut-o şi mie păcătosul de popa Vlad, şi-i trase o înjurătură colegului necredincios. Să se spele cu protopopul pe cap cum o şti, iar hodorogul ăsta bătrân să se înveţe minte să nu mai calce oamenii pe neaşteptate"…

După un cot de dumbravă coborâră o vâlcea şi apucară la dreapta, pe un drumeag ivit pe o parte şi pe alta cu rugi de răsură în floare, hamei şi ciuperci de barba-împăratvlui. În fund apărată jur-împrejur de dâmburi sădite t: u vii şi pitită într-un ochi de verdeaţă mănăstirea: un chivot alb – biserica – în mijlocul horei de chilii.

Aici, altă neaşteptată năcăfală. Poarta grea de stejar

struivjjt, încuiată. A bătut popa cu coada biciuştii, a izbit projtopopul şi mai aprig cu toiagul, au strigat, au hăit, au zvârlit cu bolovani, nu s-a Clintit nimeni. Ai fi zis că-i un cimitir. Popa a renunţat să-şi bage iapa albă şi poâeapul roşu pe poarta cea mare, ci a cârmit de-a lungul palanului înalt ca.de cetate al mănăstirii, până la hudiţa din dos, pe unde se cară fânul, căruţele cu lemne, butoaiele cu vin de la cramă. Aici nu străjuia decât un grătar din laţe subţiri, să-l dai cu degetul la o parte/

Şi iată-i în mijlocul curţii. Aici i-a întâmpinat, împle* ticindu-se, într-un laibăr petecit şi cu o căciulă călugărească peste părul yilvoi, părintele portar, repezit să-i mănânce. Noroc că în fiecare mină ducea câte o damigeană plină şi alta şi mai grea în cap.

— Ce cătaţi aci, maicile voastre de hoţi I... e e.

Protopopul o sfecli şi ridică toiagul ca un scut. Popa se dădu în dosul iepei.

Dar tocmai atunci se ivi în girliciu11 beciului de sub arhondarie părintele stareţ Iosafat, care» cam zări pe protopop» îi alergă inajhfe! 1 nnbrăţişăf îl sărută* cu buctfrie pe frunte; pe barbă şi pa umeri, în chip de cruce. Era foarte, vesel* şi mirosea a vfiv bun. La vederea asta se arătă şi popa dtr după iapă* care fu şbel închinat, la fel, cruciş, cu buzele.

Haideţi sus I G luă aproape fă braţe gazda: Merge părintele protopop. Eu nu pot, *zis*e-*papa* rotind ochif prin curte.

— De ce?

— Nu las iapa singură, că mi-o fură. Până nu găsesc un loc s-o încui sau om s-o păzească, nu mă mişc.

— Last, că rânduiesc eu, taică.

4. Şi stareţul porunci părintelui portar să nu se «linteasră de lângă vită, că răspunde cu capul.

Într-o clipă urcară treptele la arhondaric.

— Aţi mâncat?

— Aş I murim de foame, deschise gura ca un peşte-zvirlit pe uscat protopopul.

Stareţul bătu din palme.

— Să se aducă nişte mizilic… Să ne iertaţi, că* ne găsim nepregătiţi, se dezvimvâţf el. Nici noi ţi-am* ratncafe. De trei zilj pritocim vinurile în pivnţă, că e lung mai şipârdalnicele fierb, A-a că ne-am dat ru treburile şi am uitat de cele ale trupului.

— Astăzi aţi slujit? întrebă cu oarecare grijă protopopul…

— Acolo, jos, în beci, răspunse cu sfânta nevinovăţie stareţul, că Domnul nu stă în anume loc, el se aflăpretutindehi.

— Păi fum aţi făcut?

N – Am spus citsva rugăciuni şi ne-anv închinat cu smel fMl P!

— Prin tiv butoaie”?

— Butoaiele păstrează în ele scump sângele Domnului… lămuri H…

Protopopul, năucit, nu mâi spuse nimic… – mtd ales că giistările soseau. Işf înghiţi uluirea odată cu câteva bucăţi de caşc aval. Urmară ouă fierte tăiat» fellf, şunculiţff* afomată, frunzuliţe de păstramă de ied, bulzurf de brfnză, gogoloaie.de unt proaspăt, un ghiudem cu mirodenii; efrnat traiţdbfir». Toate, urlate cu ţuică făcută din liv & ife sfinter mănăstirii

Odată cu foamea şo molcomea de pe sufletul, protopopului şi toată ciuda strânsă în el, care se dovedea sporită de norulnrare.

— Până se găteşte masa cea adevărată, ce ar fi să ne cobor Im cu toţii în hrubă? Mai avem de pritocit un antal

cu rubiniu. Toţi părinţii şi fraţii sunt acolo, să nu-i lăsăm, sărmanii, singuri… 1

Oaspeţii primiră bucuroşi. Luară cu el rămăşiţa de merindă, şi alaiul se strecură voios pe gttlejul beciului. Aici, la lumina gazorniţelor, alţi monahi, cu poalele raselor în bĂu şi mânecile sumese, se clătinau de la un butoi la altul, cu căzi, oale şi donicioare în mâini… Chiar de la intrare te lua de nas şi te-năbuşea, pătrunzându-te până-n creieri, damful tare de vin, risipit ca un abur ameţitor în văzduhul strâmt şi mucegăit

Protopopul se ojpri, sufocat.

— Nu te sfii, 11 încuraja părintele Iosafat. E greu doar la început, pe urmă te înveţi şi-ţi place.

Aşa a şi foste Protopopul s-a obişnuit numaidecât, ca şi când l-ar fi făcut maică-sa acolo, între buţi. Şi, ameţit, a început să se împleticească şi el, uşor turlăcit.

— Ce e asta, părinte stareţ? Înţeleg sfinţiile-voastre, că vă îndeletniciţi cu asta de trei zile. Da eu n-am băut nici zece ţuici…

— Pentru asta e de vină adâncimea şi aerul neprimenit, îl lămuri gazda. Nu eşti beat şi să nu crezi eu şi noi ceilalţi am fi. Suntem ameţiţi de aburii băuturii, traşi în piept, de o sută de ori mai tari decât vinul vârât în pân Tece. Cum ieşim la văzduh curat şi la Mlncare grasă, cât al zice *Tatăl nostru*, ne venim în fire, de nu ne mai cunoşti.

Protopopul, încredinţat, s-a lăsat aburilor îmbătători şi ocrotirii stareţului, care a cerut mâncare vârtoasă şi a întins acolo, sub pământ, un ospăţ tare plăcut, cu probă din bucăţele ce se găseau sus. Au gustat astfel, din picioare, sarmalele de porc cu varză care la başca unde o ţin călugării în puţini înfundate, nu se strică nici în luna lui Cuptor, muşchiuleţ de purcel scos de la saramură şi fript pe grătar, cârnaţi aşijderea fragezi ca rouă şi o mămăliguţă

grozavă, nici prea pripită; nici prea vârtoasa, cum numai faţă cea isteaţă care a slujit pe Sfânta Vineri ştie să facă. Vinul s-a băut din bărdacele de lut.

La amiază ieşiră voioşi pe tărâmul cu soare şi se aşezară la adevărata masă, întinsă în sala cea mare a trapezei.»

* – Acum să mâncăm şi noi cum se cuvine, oftă stareţul, şi se rânduiră: protopopul la un cap, stareţul la capătul celălalt şi pe lături călugării.

Părintele portar, chemat cu clopotul ca să nu calce porunca, trase iapa până la fereastra odăii de mâncare în văzul stăpârâului, s-o vegheze şi să o apere toţi sfinţii-părinţi deodată. Iapa băgă capul ei deştept pe fereastră şi nechează, parcă gângurea la stăpân. I s-a pus şi ei o traistă cu ovăz în cap, să nu facă zunbre.

Tocmai se sfârşise rugăciunea mesei, gata să stea jos, când se numărară şi aflară cu groază că sunt treisprezece. Punctul Iudei.

— Nu.se poate! Trebuie să găsim pe cel de al, paisprerecelea, hotărî stareţul.

Dar de unde să-l scoţi? Şi se învârteau toţi deznădăjduiţi prin odaie, scremându-se.

— Dăm jos din perete icoana-Mântuitorului şi o punem pe uni scaun cu un tacim dinainte, ca la nunta din Cana, protpusfe în cele din urmă fratele Minodor, un fătălău rumeior – răsfăţatul stareţului.

— Taci, proasto! îl puse la locul lui acesta. Pe vremea nunţii din Cana, Iisus era carne şi oase şi umbla printre oameni. „Acum e dumnezeul nostru şi ne trăsneşte I

Fcilşcanul nu se lăsă, ci grăi, lăsând genele-i lungi şi mieroase. În jas

— Atunci nu mănânc cu, ci trec în dosul sfinţiei-tale, să te slujesc.

— R Dinapoia mea o să treci când d veni timpul şi locui potrivit, îi zâmbi împăcat Iosafat stareţul. Acu o să stai lângă mine şi o să-mi cânţi. Nu degeaba eşti protosinghel. Lasă, că gas! Ni pe al Teineva să ne-mplinească numărul.

Deodată, părintele portar, care trebuia să stea numai cu ai lui/gliţi la fereastră pentru paza iepei şi nu s-ar fi atins de mâncare, sări pişcat de un gând:

— Ce-ar fi să aducem iapa înăuntru? Tot suflet de-al lui Dumpezeu e şi ea. O punem în capul, mesei, ca să aibă loc mal mult şi să nu ne stingherească, îi trântim în cap traista cu ovăz şi pe masă o cadă cu apă. * f

— Un cal – cică face cât şapte oameni, întări stareţul. Aşa fă întrecem cu mult pontul Iscariotului, şi astfel se primi cu’ chiote de bucurie iscusită dezlegare a grozavei piedici.

Uuca Tele începură să se perinde. Ciorbă de perişoare, samalc, muşchiuleţ şi costiţe fripte, purcei la tavă pe varză călită şi cartofi prăjiţi, chifteluţe mici şi pârjoale late cât palma, rimaţi sfârâilori, din care când înfigeai furculiţa săreau cât colo stropi de untură. Toate stropite cu cinci feluri de vinuri mari, Sorbite din pahare-adinei de cleştar. Cum fratele Minodor era înclinat mai mult spre vinuri muiereşti dulci şi licoroase, stareţul şi domnul său în părintească grijă luminându-des când cu vorba, când cu pilda, Îl îndruma către vinurile bărbăteşti, vânjoase, cu voinicie în ele.

În toiul ospăţului, iapa, care mâncase cam mult, începu să scoată pe partea cealaltă, cu necuviincioase zgomote rău mirositoare, mâncarea.

— Dobitocul, tot dobitoc! Se scârbl părintele portar, şi-s* grăbi să schimbe locul traistei de la bot la coadă. S

Zadarnic. Iapa mai avea şi alte urâtenevoi. Desfăcu

fără ruşine picioarele dinapoi şi se porni să dea* «drumul unor ape cu miros din acelca cu care se trezesc beţivii. Dalta ajunse până la picioarele sfinţilor părinţi, care fură nevoiţi să ridice tălpile pe stinghiile mesei…

— S-o dăm iar afură, porunci stareţul. La fereastră facă ce-o pofti.

Şi o priponiră de zăbrele, printre care Liza îşi vârî capul şi zâmbea de renghiul ce jucase călugărilor.

— Acu să se aducă ai paisprezecelea tacâm ale! la mine.

Şi lipăind prin udul păcătoasei, stareţul Iosafat trecu iar în capul mesei. I se aşează, după poruncă, un castron în dreapta şi altul în stânga, fiecare cu lingură, furculiţa, cuţitul paharul lui.

— Eu, lămuri el pe fraţi, mănânc măcar cât doi, şi cu voi doisprezece facem tocmai paisprezece. Dar am să mă lupt de data asta să mănânc cât trei.

Luând cu dreaptă o lingură şi cu stânga lingura cealaltă, le cobora în ciorbă şi le urcă la gură pe amândouă deodată, ca şi când ar fi sorbit doi oameni în acelaşi timp. Tot aşa, cu amândouă mâinile armate de furculiţe, înfuleca deodată câte două bucăţi de friptură şi câte două rotogoale de castraveciori, care se spărgeau în dinţi şi-i ronţăia ca pe nişte cofeturi. Când lua câte un pahar în fiecare mână şi ciocnea cu sine însuşi, se făcea tăcere sfântă. Toţi priveau cu uimire şi pizmă dibăcia cu care izbuteşte să le ducă la gură ca să le răstoarne pe amândouă deodată, dând uşor capul pe spate, fără să verse 6 picătură.

Masă a durat până seara. Târziu cu taclale, snoave şi poveşti, şi mai ales ca cântece de lume şi podobii bisericeşti. Şi nu s-ar fi întrerupt dacă nu era iapa. Grija ei a trezit pe popa Bolindache şi pe părintele* portar, în seama căruia fusese dată. Şi părintele avea interes să se

întoarcă grabnic la ospăţul duş înainte de ceilalţi.

Unde s-o închiză pentru noapte? Spaima popii că-l urmăresc hoţii şipindesc să i-o fure sporise, ajutată de puterea băuturii, care, cum se ştie, înmulţeşte te-te măcar de două – ori., începuse să mişte vântut şi *sk se* lase timbre în care popa nu Vedea decât tâlhari ascunşi. – ””.

Grajtdul mănăstirii era o hardughie hârbuită, numai paiantă, murdară şi cu câteva mârţoage în el, nu făcea de Uza 1 S-o închiză într-o chilie T Tot un drac! Hoţul, >o smucitură de umăr, zvârle uşa cât colo. Doar să se culce cineva cu ea. Dar stă pinul, grijuliu, îşi dete seama că oricine s-ar fi i ertfit să rămână cu viţa doarme buştean, să tai lemne pe el.* n arhondaricul cu scinduri vopsite şi-a scoarţe pe duşumele face iar scârnavii. Şi nici arhondaricul nu se încuie bine.

Părintele Natanaii, un bătrân cu smocurile isprâncenelor ca două moaţe căzute pe ochii sfredelitori, îşi dete cu* părerea că ar fi nimerit s-o încuie în biserică. Ziduri groase de piatră, uşi căptuşite cu fior, broască de oţel cu încuietoare tainică şi ferestrele sus, nu se caţără nici diavolul pe acolo.

Dar stareţul se împotrivi cu groază şi-l certă cu asprime ca de un blestem. V i – Cum se poate să cugeţi ca în tinereţe; părinte? Grăi el. Mustrător. Să pângărim lăcaşul Domnului?

Şi porniri iar să dezbată adăpostui iepei. Când se per* peleau mal rău, popii U veni în gând casa» pe care o uitase cu preoteasa şi copiii aşteptându-l.

— Ne întoarcem., acasă, părinte protopop, izbucni el. Ajungem cam târziu, dar tot îi găsim treji şi cu masa încărcată… Femeia a tăiat o gtscă şi două găini, cum i-am spus. A făcut alivenci. Am o ţutcăjprftstină şi v & yin sfătos* cu care se poate l. ta de vorbă L…

Protopopul, îngreuiat la înţelegere, atârna. Stareţul şi toţi t’iMugftrii săriră într-un glas sM împresurară de toate părţile:

— Nu se poate una că asta I Nu îngăduim* Să plece în toiul nopţii? Să-l prade hoţii pe părintele protopop? Să-i fure popii iapa? Nu le dăm voie să plece, şi pace, mi se calcă legile c-peţiri aşa uşor în picioare…

— Aleargă, părinte portar, porunci stareţul, mai ia-ţi şi niţic ajutoare şi pune la loc în dos poarta cea mare, ca pentru Ijml să nu iasă, şi tocmai nimerit, să nu mai intre nimeni lA no tulbure. F: r. reco mai rău că de tâlhari.

Şi alto porţi uriaşe de stejar, care aşteptau alături, fură înţepenite în gura hudiţei, pe unde pătrunsese popa Bolindache. Mănăstirea era acum chiar cetate. Trebuia să-i dai asalt ca să pătrunzi…

— Ei, acu ce mai zici? Îateabă stareţul.

— Zic că iapa mi-o fură mai degrabă aici, unde n-am adăpost pentru ea, decât pe drum, întâmpina cu bună dreptate popa lauda stareţului. Înseamnă că trebuie să doarmă în mijlocul curţii, să cază rouă pe ea ori s-o plouă. Că în grajdul sfin-Viei-voastre n-o bag.

Stareţul se scărpină 111 nas.

— O acoperim cu păturii

— Nu… al Teeva zic. Las pe părintele protopop în mănăstire să stea cât o vrea.

— Trebuie să stea măcar trei zile, ca la mitoc, îi tăie vorba părintele portar.

— Să stea cât o dori, urmă popă, şi pe urmă îi purtaţi dumneavoastră de grijă mai departe, încotro are nevoie.

— Ho… că nici asta nu se poate I Ce, sfinţia-ta eşti oaspe numai de o zi ca orice terchea-berchea?

— ÎKapostrofă stareţul, care se proţăpi cu picioarele răşchirate şi braţele lăţite în lături.

— Treci peste mine, răstoarnă-mă, calcă-mă t strigă el.

La glasul ăsta înfiorător, ridicară cu toţi glasurile cu mare gălăgie ca la război, ecrură cu asprime de la musafiri ascultare «i supunere cum se cuvine cinului preoţesc. –

— Are să se găsească o dezlegare şi pentru ospeţia la care recunoaştem că are dreptul şi iapa.

Trv et timo în rreU—” 1 părintelui pori zbârnâi ca o gânganie un gând pe care au putea încă să-l prindă. Dar eră acolo, îl simţea. Şi deodată îl dibăci.

— Staţi! răcni el, slobozind glas ca de bucium. Am găsit!

— Ce? Ce

— O coborâm în beci… r

— Nu se poate, îi tăie stareţul. Vinul e belaliu. Prinde miros de toate mârşăviile pe care are să le săvârşească. Acolo.

— Destul ne-a împuţit trapeza… –

— Nici eu nu mă-nvoiesc, sări popa atins, că-i înjosestjj; oarecum iapa» în pivniţă este umezeală şi nu vreau să capete reumatism la încheieturi, că e gingaşă. Şi apoi tot mirosul tig spirt şi tărime mucedă, care ne turlăcise pe noi, oamenii, are* s-o otrăvească de-a binele. Mâine o găsim zăcţnd ori moarte

— AIT – ceva, urlă portarul…

— Ce ai Teeva? –

— O urcâin în clopotniţă. Una, că nu-I trăsneşte nimănui prin gând s-o caute acolo sus, fie el tatăl hoţilor. Alta, să şi vrea, nu se poate fura. Uşa de gorun înfruntă chiar tunul. Zăvoarele cu lacăte nemţeşti nu se clintesc de le-ar zgâlţâi Kaimoa, care a năruit capiştea filistenilor. Şi, pe urmă, în clopotniţă e curat şi sănătos, c-ar putea sta şi un ofticos!

%Dar dacă hoţii au iarba fierului şi sparg cu cază\ oarele? Se amestecă fratele Minodor… 7

— Au pe dracu’ i se scăpă portarul. Să aibă şi pe mama Şerbii oţelului, tot nu răzbesc.

— Şi se hotărâră. Iapa era adăpată, mâncata. O porniră binişor de căpăstru, alintând-o pe bot, mângâind-o pe gât, bătând-Q cu palma pe spate şi o minară până la intrare. Animalul alb, în fruntea gloatei negre, părea că trage după el un dric.

La urcare, oarecare greutate, adică scara îngustă, treptele scirţâitoare şi cam repezi. Iapa se sfii şi se dete îndărăt câţiva paşi şi se propti speriată în dinapoi.

— Nu vrea, se îngrijoră popa.

— O şi vrea, că n-are-ncotro! Ia aduceţi o găleată cu ovăz!

Şi cu ispita asta când sub bot, când pusă pe scară cu o treaptă mai sus, ca jindioasă, iapa se urcă până la nadă, precum eu alte şosele şi momele, mai împinsă de la spate cu blândul, mai mutându-i picioarele cu mâinile. După multă caznă, cu răbdare şi meşteşug, părinţii izbutiră să cocoaţo iapa în turn, unde o lăsară să se plimbe slobodă. Au închis cu grijă uşa de la gura du siki a scării, să nu-i vie gust să coboare, iar intrarea de jos k a fost pecctluită cu alte rânduri de lacăte, împletite cu fiare şi felurite scule de încuiat, ca la un turn de cetate.

Şi cu grija asta potolită, s-au întors toţi mulţumiţi în frat>ză, la masă, că li se făcuse, după atâta muncă şi bătaie de cap, foame.

— Pentru astăzi a fost rânduit spre mâncare porcul, îşi dezvălui stareţul planul culinar, înfulecând iar sarmale, muşchiuleţe, costiţe, cârnaţi şi alte soiuri de fripturi. Mâine este ziua păsării. Să ai grijă, părinte bucătar. Vezi gâştele alea tfndopate, alege curcanul care ne-a călcat ca

un curvar până

ne-a ucis găinile. Să-i torni două ceşti de rom pe gât. Dă iama prin puii scoşi de la Crăciun, ocheşte şi vreo două pichere. N-am putut prăşi fazani, se-ntoarse el cu mâhnire spre protopop. Dar o să tăiem nişte claponi cu carnea la fel… Auzi, părinte I şi nu uita porumbeii pentru ciulama!

Bucătarul da din cap la fiecare soi de pasăre şi-şi făcea însemnări în minte…

Ospăţul s-a* lungit fără nicio osteneală, păstrându-şi neclintit toiul noaptea toată, cu ceşti de cafea fumegătoare, înfăţişate din ce în ce *mai* des* şi cu ţigări răsucite în degete.

Stareţul, înfoiat în Jilţ, trase la el, ţinându-l pe un genunchi scos mai afară; pe fratele Minodor, care cu obrăjorii lui bucălaţi, ochii lâncezi albaştri, şi-abia o mijire de perişori negri pe buza de sus, cu părul inele revărsat pe spate şi-n lungul veşmânt de mohair, părea un înger rezemat pe pieptul unui bătrân sfânt.

Îngerul cânta cu Glas melodios de copil *Călugărul din vechiul schit*. Şi stareţul îi ţinea hangul. Portarul buciuma un ation, părintele Natanail îngârra *troparele* învierii, protopopul mormăia stihuri din *prohod*.

Zorile zilei de luni i-a găsit şi i-a salutat în aceste cuvioase, dar veselnice îndeletniciri-Dimineaţa ia trecut repede peste el, nesimţită, şi i-a lăsat tot aşa.

I La prânz au sosit bucatele întocmite după planul din ajun, şi toată ziua de luni ospăţul s-a desfăşurat sub zodia orătăniilor în fel şi chip de ciorbe şi sosuri şizeci de soiuri de fripturi pe cartofi, pe varză, în frigări, la tavă, la cuptor, rasoale cu mujdei, ficăţei prăjiţi, pipoţele, ouşoaro bărbăteşti de cocoş, piept de clapon.

I S-au schimbat cu acest prilej şi vinurile, mai uşoare şi mal sprintene fi E data asta!

Carnea de porc cere băuturi mai. Aspre, mai spirtoase, cu tărie şi cu vechime, ca să topească multă el grăsime; la pasări se cuvin vfiuiri sprinţare, aripate, profir care să spumeze, alb, din care să urce ca din apele minerale bobiţe înţepătoare şi cel Mult un rubiniu mai aşezat şi mai cuminte pentru fripturi grase şi alivenci, baclavale şi sarailii. Ceea ce s-a şi împlinit întocmai. Vreo trei. Soiuri de alb, vreo două de galben ca chihlimbarul şi un roşu-aprins, cu uşor gust de busuioc, vse proptiră în carafele mari pe-masă… şi iar cântece, de data esta cu jocuri şi din nou râsete, chiote şi zburdări de-ale fratelui Minodor, jucând polca trecut din braţe în braţe cu frăţească înţelegere.

A doua noapte i-a găsit tot la locurile lor, neclintiţi ca la o mare şi înfricoşată priveghere. Pentru anume treburi mat mici, nu se mai nevoiau să se scoale, pilda iepci era încă vie, la ploioasele *iar* şi chiar a nărilor. Şi apoi reticada «ră depărtata, I ojpâtul nuci săli întunceoase, ia care ajungeai greu, pe bâjbute.

Până acolo <era destul loc de lungul zidului pentru un regiment, darmite pentru treisprezece călugări pustnici.

Mai des că se lăsase peste ei şi o seninătate, o dezlegare de toate, o uitare de griji vecină cu vrăjile, Care-i închidea ca într-un ostrov fericit Aşa cum poate o. să aflăm şi noi când vom trece cu bine în cealaltă lume. Ţi se găseau acolo chiar de acum, şi-n zorile celei de-a treia zi, adică marţi.

— Stareţul a destăinuit soborului bunătăţile «i, adică lista de bucate – va fi ziua peşteluiaxacilor, a icrelor, a scoicilor, a melcilor. Să aibă, mare grijă părintele bucătar intru îndeplinire: Amin!

— Aoleu, să nu uiţi cumva ostropelul! stărui părintele

stareţ cu grijă mare.

Ostropel de peşte? Plodeai protopopul. N-am mai mâncat de o jinie de ani!

— Să trăieşti încă o mie, cum îl săvârşeşte părintele nostru n-ai să mai afli! Arc taina lui 1 Şi înghiţi ca o aromă apa cevenise în jgară.

Şi iiin nou hers şi bătăi din palme; hore învârtite, stârviite de clanaretul unui părinte chre-şi ţinea ascuns talentul şi nu-l dă pe Xaţă 4 edt la porunca stareţului…

Ziua a treia, adică marţi, a fost precum se hotărişe: ziua peştelui, ihtios. Heleşteiele mănăstirii, prefirate cu năvoade, vărsaseră la lumină şi trimiseseră la masă ca într-o minune, Gata fierţi şi fripţi (căci altfel când avusese timp părintele, bucătar să-i gătească), somni bulbucaţi, crapi t>orţoşi.

— Ştiuci zvelte, mrene aurii, pl & tici. Turtite, lini cu pieliţa – de – şarpe, caracudă, tipari, scoici, raci în tot soiul de gustări şi înfăţişări, ciorbe, plachii, marinate, rasoale, pe varză, umpluţi cu sta –, fi de cu ceapă, cu nucii, scordolele şi pilaf de – Gâturi de raci, ghiveciuri la tavă, cu untdelemn grecesc, cu măsline de Volo, clăbuci de icre, stive de raci roşii ca obrajii părinţilor.

— Ştii sfinţla-ta ce trebuie ca să iasă icrele cum se cuvine? întrebă stareţul pe protopop, înfigând furculiţa în mormanul pumos.

Protopopul nu se pricepea.

— Trebuie un risipitor să toarne untdelemnul şi un nebun «să le bată. Iar părintele nostru bucătar, când e vorba de icre, e şi mină spartă, şi smintit.

JLA peşte merge alt vin. Deci schimbară băuturile, tntii cu un vin niţel mai acriu, ca să taie izul greu de mii şi baltă?

Şi pe urmă altele mai vârtoase, vinuri răspicate, cu

fund de coniac şi adânc de cotnjiraş, în care peştii să nu mai înoate ca în apă, ci să se mistuie îndată.

— Hâi I ai uitat ţării I se văită stareţul. Aleargă, părinte I

Şi bucătarul, sfeclit, sosi numaidecât cu câteva buchete de surcele, târâi, care chiar acolo fură pârpăliţi, bătuţi, piperaţi, amestecaţi cu oţet, untdelemn şi pătrunjel.

Să aduc şi păstrăvii? întrebă el.

— Adu>câteva smocuri, că mai căpătăm.:

— Păstrăvi aici? 1 se minună protopopul.

— Nu, ni-i trimit fraţii de la schiturile din munte de pe la Secu şi Durău, în schimbul rachiurilor cu care-i dăruim şi noi… t<

Ziua întreagă de marţi n-a ajuns pentru istovirea atitor bunătăţi ale lui Dumnezeu, şi doar călugării, cât şi musafirii au luptat din toate puterile. A'fost nevoie şi de a treia noapte ca să ducă la bun sfârşit lucrareamai ales că peştele, şi mai cu osebire racul, e migălos la mâncare. Trebuie ales de oase cu migală şi cu băgare de seamă, curăţat de ţesturi şi coji, rupt, supt, ronţăit – nu e neted şi lesnicios ca, bunăoară, râmătorul ori mielul, uneori trebuie să scoţi ochelarii pentru o prăpădită de ştiucă, dacă nu ţii să-ţi bage părintele portar deştul pe gât să scoată osul înfipt, care nu vrea să se urnească de acolo nici cu vin, nici cu coajă de pline. W Dar s-a sfârşit şi ziua ihtios, a peştelui. * * – Pentru a patra zi, vrea să zică nuercuri, s-a-poruncit mielul, mielul în cele trei ipostaze ale lui, miel fraged de lapte, oaie. Şi berbec, fie întreg, fie. Bătut, adică batal, cu toate anexele lor, de la creier, uger, căpăţâna, până la fudulii, plăcintă de gichir, ce se *mpi* cheamă şi drob, borşuri răcoritoare, stufaturi, mâncare de tarhon, măruntaie la frigare încununate cu măţişoare întoarse pe dos şi spălate în zece ape. Bineînţeles, toate salatele

potrivite: păpădie, untişor, năsturaşi, creson, ceapă şi usturoi verde, spanac, cu osebire lăptuci răsfăţate în zarzavageria mănăstirii, iar la urmă clătite cu dulceaţă de vişine. Şi gogoşi, plăcinte, învârtite şi poale-n brâu.

Mai grea a fost alegerea vinurilor. Mielul cere unul, berbecul altul, oaia cu izul ei de seu vrea băutură aparte, cam ca a porcului, la ciorbe s-ar cuveni vinaţuri înclinând spre cele ale peştelui. Hotărârea luată a fost să se puie pe masă la îndemâna toate soiurile de vin legiuite celor patru feluri de lighioane: porc, pasăre, peşte şi oaie, să le încerce pe fiecare, care cum şi unde se potriveşte. Cu asta trag o învăţătură pentru altă dată!

«Şi un-alai de cincisprezece carafe mari, pline ochi, îşi făcu intrarea şi se propti pe masă…

— Chipul acesta lămuri stareţul, de slujirea vinului în carafe mereu aceleaşi şi necontenit pline, stă mult deasupra felului neiscusit cum se bea prin locaşurile de petreceri şi prin cele mai multe case, adică din sticle, pe care, după ce le scurg, băutorii le rânduiesc goale lângă ei, ca pe pişte jalnice oseminte. Asta nu numai că strică bunei Voioşii, dar aminteşte necontenit oaspeţilor ca de un fel de socoteală despre cât au băut, iar la cei slabi de înger deşteaptă gândul măsurii şi scormoneşte pe cel al saţiului, iar tuturor le aduce fără voie din afară – afrume nevoi şi cerinţe vădit legate ca nişte slăbiciuni de cantitatea înghiţită, care mereu sub ochii lor începe să-i lucreze şi să-i înspăimânîe. Pe când aşa, din carafe mereu pline şi neclintite pe masă, toate cele fireşti, câte şi cum se cuvin, vin nesilite din lăuntru în afară, ca nişte inspiraţii, nu înrâurite, amintite de stiva şipurilor… Şi cu asta, porţile dimineţii celei de a patra zi, acum-miercuri, se deschiseră peste un ospăţ cu cinstirea mielului.

Tocmai sfârşiseră gustările introductive de rinichi

fripţi, e reieri prăjiţi, limbi rasol, momite şi altez ghinduri. În sos de Vin, ochi de miel rasol cu hrean, şi treceau la fuduliile trufaşe, ca nişte pepenaşi, când deodată sosiră până la urechile lor astupate, pentru toate zgomotele lumii păcătoase, sosiră «duse ca de un vifor aprig, bătăi şi larmă mare de clopot. As (uitară şi cunoscură. Era unul din clopotele mănăstirii.

Bătaia pătrundea tot mai înteţită şi mi furioasă, parcă o mina de uriaş se pusese să-l dogească.

O înfiorare trecu prin* spinările călugărilor. Ce duh necurat s-o fi abătut să-şi bată joc de ei şi, de mănăstire? Diavolul, de bună seamă. Numai el se ţine de şotii. Că al Teineva, Mmtnţă omenească, n-ar fi putut răzbi prin porţi şi prin uşi…

— Aş! Grăi după4 o scurtă cugetare stareţul. Satana are frică de clopote, nu se atipge de ele, că sunt închinate. Asta numai îngerii pot Vo facă!, Să ştii că s-a coborâk vreunul şi peste noi, nevrednicii…; glăsui uşurat; soborul. Am aflat har pentru ndâncul nostru pogdrămit şi-închinare cu smerenie!

Dar larma întărâtată nu mai contenea. Se porni şi celălalt clopot mai mare să sune şi să se vaiete, bălăngănind când mirt, când lung, ca apucat de smucirile Ducă-sci pe pustii1

— Nu e a bună, fraţilor… o băgă po mâneca stareţul. Luaţi în braţe icoana făcătoare de minuni şi că te o cruce în mină şi hai să ieşim şi să vedem…

Cu icoana apărătoarei-Doamne şi înarmaţi cu cruci şi cruciuliţe, părinţii cutezară să păşească *în* curte şi să ridice de departe ochii spre turnul lămuritor. Nu se vedea nimic. Îl scutură numai o vijelie de sunete deznădăjduite.

— Foră nevoiţi să se apropie. Cercetară, chitiră; prin ferestruica îngustă se zărea mişcând o arătare în veşmânt

alb”.

— Tot înger este! Întări stareţul. Duhurile rele sunt negre!

Deodată, popa Bolindache, dezmeticit, cil mina strajă 14 ochi, răcni ieşit din minţi: f

— Este iapa.: „Iapa mea... şi începu s-o strige: Liza, Lizuşca, puica tatii, stai, că vin acuşi i – A fost şi mai greu să descurce încuietorile şi să descleşteze zăvoarele împletite cu tot soiul de sârme decât acum patru zile, când încuiaseră. După multe opinteli, uşa se dete în lături şi năvăliră toţi buluc.

— Acolo înţeleseră: iapa, uitată, nebăută şi nemâncata de trei zile şi trei nopţi, nechezase, zbierase la ferestrese căznise să roază lemnul uşii, se-nvârtise, se zbuciumase, se dase cu capul de pereţi, până ce deznădăjduităridicând ochii, zărise funiile clopotelor, care spânzucau deasupra ei, şi se apucase să le mănânce. Întindea gâtul, apuca una de capăt şi o trăgea în jos. Limba se mişca şi lovea aramă. Ciad, clopotul se-ntorcea din cheotoare şi smucea ştreangul din gura vitei, iapa trecea la cealaltă funie, trăgea şi de asta cu deznădejde, plesnea limba de buza clopotului. Acesta se urnea, îşi sucea toarta în jos, apoi în sus, şi vita scăpa odgonul din gură. Dar nu se lăsa. Se-ntorcea 14 funia dinţii, care stă acum liniştită, ţi din nou o prindea cu dinţii, şi clopotul zgâlţul se văicăr ea amarnic/

Popa be căină, se bătu cu pumnii în cap: cum putuse uita biata iapă atâta vreme, părăsită fără un strop de apă, e fenână de fu» Şi tăbărâr & toţi s-o dea jos. Dar iapa acum nu mai vrea cu nici un Chip să coboare. La urcare nu văzuse ecfir Teimile prăpastiel de-sub ea. Acuşi, de cum scotea capul ei nervos pe uşă ţi da cu ochii pe prăvălişul repezit al treptelor, se speria, da înapoi – şi se punea

îndărătnică în şezut că niciun chip n-a fost ci1 putinţă s-o urnească. I-au arătat o găleată cu apă, 14 u trecut pe la nas cu o treaptă mai jos de uşă citf darea cri ovăz* au mângâiat-o, au înj4 ins-o, au prins-o de picioare* au legat-o cu funii. Iapa s-a înspăimântat şi mai rău. S-a zbătut, a azvârlit din copite, a cotonogit câţiva călugări şi, neîmblânzită, a început, îndrăcită, să rânjească dinţii, să muşte şi, întorcând spatele, să se apere ca de lupi.

Popa Bolindache plângea, stareţul se scărpina încurcat în barbă… – … 1.

— S-o legăm la ochi, sfătui ei. Nu mai vede, şi aşa, oarbă, merge unde am duce-o. T

Li trecură peste ochi câteva basmale împletite sub urechi. Iapă tremura ca vargă, neştlind ce vor cu ea. Acum mergea, ce e drept, dar aşa ca orbii, fără să vază unde punei-piciorul. La uşă fu gata să se prăvălească în gol. Stăpânul se repezi şi opri nenorocirea la timp.

— Nu se poate asta I strigi el. Trebuie să stricăm zidul şi să lărgim fereastra o scoatem apoi pe acolo, cu funiile.

Fratele Minod9 r veni şi el cu un sfat îngeresc: să încă-Icce, cineva pe ea Simţind om în spate, animalul are să prinză Curaj şi îndemn să calce treaptă cu treaptă, în jos. Călugării se priviră speriaţi.

— Încalecă sfinţia-ta, Riinodore, mirii portarul că eşti mai uşurel.

— Ba nu» sări stareţulspăimântat să nu, i se întâmple vreun rău odorului. S-o încalece stăpânul!

Acesta mărturisi că iapa nu e învăţată la călărie. Tot numai pe fereastra lărgită au s-o scoată… şi ceru unelte să se apuce de spart zidul.

— Stăi t îl opri părintele Natanail, cel cu njoaţele sprintenelor lăsate pe ochi. Am eu ac de cojocul iepii

dumitale I Mă laşi să fac ce vreau?

— Numai să nu mi-o schilodeşti, se învoi nenorocitul.

— Nu. Mai degrabă o. să-i fac o bucurie, făgădui el.

— S – mi aduceţi…

Călugării ciuliră urechile; crezând că cere lanţuri, obezi şi alt” fiare şi o să-i puie la muncă”.

% – Să-mi aduceţi o cadă plină, cu drojdie tare şi o sticlă i-u şput curat

Cât ni clipi, doi părinţi se înfăţişară cu ciudatele unelte cri iile fit* mânuiinrul iepei. e

Acesta se apropie cu videşug şi puse cada cât mai aproape de vită năbădăioasă, care, însetată, la vederea băuturii, se repezi lacomă, băgă botul în drojdia tare şi până să se dumirească sorbi câteva înghiţituri zdravene. Apoi se opri cu nările fremătătoare, coborî iar botul, căutând apă, răsuflă adânc aburii ameţitori care umplusoră turnul, atinse iar drojdia şi scuturâ capul, stropind pe sfinţii părinţi cu ce-i rămăsese în dinţi. Se aplecă din nou asupra căldării, nădăjduind, şi nu mai bău. Dar tăria rachiului răsfirată din vas lucra cu putere asupra creierilor ei. %

În acest timp părintele Natanail amesteca tacticos cu mâna ovăzul în găleată, peste dare turnase din belşug alt rachiu. Şi o împinse uşor lângă iapă. Vită, de data asta mai îrhblânzită, lihnită de foame, a lăsat băutura şi a trecut la mâncare; mai de silă, jjrtai de milă, a început să ronţăie ovăzul îmbuibat de drojdie. Pe la jumătatea găleţii se înveselise uşor şi se îmblânzise. S-au putut astfel apropia lesne de ea.

— Ţineţi-mi-o acum, fraţilor, şi căscaţi-i gura…

— Douăzeci de mâini o apucară de unele nimeriră, în timp ce părintele Natanail, virând sticla în fălcile descleştate ale icpei, îi turna pe gât spirtul tare ca focul.

— Acu aşteptaţi niţel, că se face mâel, proroci bătrânul.

Iapa necheză moale şi duios, bălăngănind apul ca un clopot, tremură, căscă, se clătină turlacă şi curând îngenunche şi se culcă beată turtă, întinsă la pământ, şi începu să sforăie.

— Mâinile pe ea şi sus 1 rândui îmblânzitorul, trecându-i nişte chingi pe sub oblâncuri.

— Domol, staţi, uşor… Şi, ca pe un stârv nesimţitor, o coboară cu popasuri, din treaptă în treaptă până în mijlocul curţii.

— Lăsaţi-o aici, la aer curat. În chindie e trpază şi iar vrednică să-şi facă datoria…

— Până atunci hai la masă, că nu mai pot de foame, glăsui părintele stareţ. Acu poţi s-o laşi fără grijă, zâmbi el către popa Bolindache, că niciun hoţ nu se mai agaţă de ea.

Şi astfel s-a petrecut cu bine şi a patra zi a mielului, cu, deosebită cinstire pentru părintele Natanail, cel ce coborâse cu videşug iapa din clopotniţă.

Pe seară iapa s-a sculat „mahmură”, a băut. Trei găleﬁ cu apă, a mâncat două mertice de ovăz, a. căscat şi a nechezat spre casă… –

— De n-ar cădea în darul beţiei… se îngrijoră popa Bolindache, văzând-o parcă mai voioasă ca înainte.

— Nu ne-am gândit la nişte potroace şi pentru iapă şi pentru noi, se plesni cu palma peste frunte părintele bucătar.

— Ba o bărdacă de cafea tare puteţi să-i turnaţi pe gât îngădui stareţul.

Dar părintele Bolindache nu s-a mai învoit şi la asta.

— Lăsaţi, nu e nevoie I Mulţumesc lui Dumnezeu şi părintelui Natanail că am văzut-o jos! Mulţumesc şi

sfinţiilorvoastre pentru găzduire, strigă el poftind pe protopop în tră – Surică”.

— Domnul să vă ajute I îi binecuvânta stareţul. Drum bun şi mai poftiţi cât mâi curând la noi, urară gazdele, fluturând mânecile largi ale rantillof. Ne mai scoateţi din amorţeala mănăstirii, a postului şi a rugăciunilor.

Şi oaspeţii porniră, trecând de data asta pe sub bolta falnică a intrării, pe unde se şterseră din văzul obidiţilor părinţi, rămaşi pustii, capul roşu al protopopului şi coada albă a iepei minunate, care a tras clopotele aidoma îngerilor.

Când să cotească după dumbravă, protopopul, ca deşteptat dintr-un somn adânc cu vrajă, îşi aduse aminte de cercetarea pentru care venise la mănăstire…

— Păi, părinte Bolindache, am uitat să-l întrebăm* şi să-l muştruluim pe părintele Mitrofan, care nu ţi-a ţinut cum făgăduise duminică locul la biserică. Ce-ar fi să ne întoarcem?

Popă, speriat, arse fără voie o biciuşcă Iepei, care ţâşni ogăreşte… – % – Nu ne mai înapoiem/părinte, că de ne-ar prinde sfinţii părinţii, nu mai scăpăm o săptămână şi or crede preotesele că ne-am răpus…

Protopopul oftă adânc şi se supuse.